

POŽADAVKY NA PROVEDENÍ A KVALITU NA DÁLNICÍCH A SILNICÍCH
VE SPRÁVĚ ŘSD ČR

PPK – VEG

Požadavky na údržbu vegetace na dálnicích a směrově rozdělených
silnicích ve správě Ředitelství silnic a dálnic ČR

ŘEDITELSTVÍ SILNIC A DÁLNIC ČR

Vydání 11/2005

OBSAH

	Strana
1. Všeobecně	3
2. Keře ve středním dělicím pásu	3
2.1 Funkce, rozměry a tvar živého plotu	3
2.2 Stříhání živého plotu	3
2.3 Životnost keřů	4
2.4 Vhodné druhy keřů	4
2.5 Péče o keře	4
3. Dřeviny na svazích dálnice	4
3.1 Viditelnost dopravních značek	4
3.2 Strom jako pevná překážka	5
3.3 Odstraňování dřevní hmoty	5
 Příloha – vzor oznámení o zahájení probírek	 6

Dosud vydané požadavky:

- PPK – FOL: Tabulka pro identifikaci třídy folie pro stálé svislé dopravní značky na dálnicích a silnicích ve správě Ředitelství silnic a dálnic
- PPK – KAB: Požadavky na provedení a kvalitu kabelových tras na dálnicích a rychlostních silnicích ve správě Ředitelství silnic a dálnic
- PPK – PDZ: Požadavky na provedení a kvalitu proměnných dopravních značek a zařízení pro provozní informace na dálnicích a rychlostních silnicích ve správě Ředitelství silnic a dálnic
- PPK – PHS: Požadavky na provedení a kvalitu bezpečnostních značek k označení únikových východů v PHS na dálnicích a silnicích ve správě Ředitelství silnic a dálnic
- PPK – POR: Požadavky na provedení a kvalitu portálů pro svislé dopravní značky a zařízení pro provozní informace na dálnicích a silnicích ve správě Ředitelství silnic a dálnic
- PPK – PRE: Požadavky na provedení a kvalitu přechodného dopravního značení na dálnicích a rychlostních silnicích ve správě Ředitelství silnic a dálnic
- PPK – SDP: Požadavky na provedení a kvalitu přejezdů středního dělicího pasu na dálnicích a směrově rozdělených silnicích ve správě Ředitelství silnic a dálnic
- PPK – SZ: Požadavky na provedení a kvalitu stálých svislých dopravních značek na stavbách dálnic a rychlostních silnic ve správě Ředitelství silnic a dálnic
- PPK – TOM: Požadavky na provedení a kvalitu tabulek k označení evidenčních čísel mostů a uzavíracích stavítek na kanalizaci na dálnicích a silnicích ve správě Ředitelství silnic a dálnic
- PPK – VEO: Požadavky na provedení a kvalitu údržby veřejného osvětlení na dálnicích a silnicích ve správě Ředitelství silnic a dálnic
- PPK – VOZ: Požadavky na provedení a kvalitu předzvěstných a výstražných vozíků používaných na dálnicích a směrově rozdělených silnicích ve správě Ředitelství silnic a dálnic
- PPK – VZ: Požadavky na provedení a kvalitu definitivního vodorovného dopravního značení a dopravních knoflíků na stavbách dálnic a rychlostních silnic ve správě Ředitelství silnic a dálnic
- PPK – VZS: Požadavky na provedení a kvalitu definitivního vodorovného dopravního značení a dopravních knoflíků na silnicích I. třídy ve správě Ředitelství silnic a dálnic
- PPK – ZNA: Požadavky na provedení a rozsah projektu dopravního značení v jednotlivých stupních dokumentace na dálnicích a rychlostních silnicích ve správě Ředitelství silnic a dálnic

Zpracoval: ŘSD – provozní úsek GŘ, odbor správy dálnic 10 421, Praha
Ing. Daniela Švédová, tel. 241 084 439, daniela.svedova@rsd.cz

Schválil: Ing. Otakar Vacín, ředitel provozního úseku GŘ ŘSD ČR

Aktualizace jsou vydávány průběžně dle potřeby a jsou umístěny na webových stránkách ŘSD na adrese www.rsd.cz v sekci Technické předpisy a na intranetu ŘSD v sekci Odborné informace. Nová verze vždy ruší platnost předcházející.

1. VŠEOBECNĚ

- (1) Tento předpis stanovuje požadavky pro údržbu vegetace – dřevin na dálnicích a směrově rozdělených silnicích ve správě Ředitelství silnic a dálnic ČR (dále jen ŘSD). Používá se pro údržbu dřevin na provozovaných trasách a doplňuje, resp. zpřesňuje ustanovení TP 99.
- (2) Pro projektování, výsadby a přejímku vegetačních úprav platí TKP 13 a TP 99.
- (3) Dálnicí je pro účely těchto požadavků míněna i jakákoliv směrově rozdělená silnice včetně rychlostní.
- (4) Ve středním dělicím pásu se vzhledem k jeho šířce vysazují pouze keře. Pokud se zde vyskytují stromy z náletů, mají se odstranit co nejdříve. Na svazích je možno vysazovat keře i stromy.

2. KEŘE VE STŘEDNÍM DĚLICÍM PÁSU

- (1) Keře ve středním dělicím pásu (SDP) se vysazují a udržují ve formě živého plotu.

2.1 Funkce, rozměry a tvar živého plotu

- (1) Hlavní účel živého plotu ve středním dělicím pásu je ochrana řidiče před oslněním protijedoucími vozidly. Zvyšuje se tím komfort jízdy a bezpečnost provozu na komunikaci. Jízda po směrově rozdělené komunikaci se středním dělicím pásem osázeným dřevinami rovněž příznivě působí na řidiče a zvyšuje estetiku trasy.
- (2) Nově vysázený živý plot se zastřihává do úrovně horní hrany svodidel, jakmile je přeroste. Každý další rok se výška živého plotu zvyšuje o 10–15 cm až do té doby, kdy dosáhne požadované výšky.

- (3) Výšku živého plotu neomezuje žádná norma. Optimální výška je 1,60 m, neboť zajišťuje také ochranu proti oslnění pro řidiče autobusů a nákladních vozidel. Vyšší výška může být ponechána, je však nutno počítat se zvýšenými nároky na péči. Pokud je živý plot vyšší než záběr stříhacího mechanismu, musí se tentýž úsek stříhat opakovaně (na více záběrů).
- (4) Příliš široký živý plot omezuje délku rozhledu pro zastavení dle ČSN 73 6101. Sestřih živého plotu závisí také na druhu svodidla v SDP. Pokud dřeviny nezhoršují rozhledové poměry, nemusí se stříhat.
- (5) U jednotlivých typů svodidel použitých v SDP se postupuje takto:
  - Zdvojená ocelová svodidla – šířka plotu se zhruba přizpůsobuje vzdálenosti mezi líci svodidlových pásnic (obvykle 80 cm)
  - Dvě jednoduchá ocelová svodidla – větve plotu nemají přesahovat pásnice svodidel do volné šířky vozovky.
  - Lanová svodidla – šířka plotu u paty je asi 1 m.

2.2 Stříhání živého plotu

- (1) Živý plot se nestřihá svisle, ale mírně šikmo ve sklonu asi 1:10. Pata živého plotu má být širší než jeho hlava (vršek). Ideální je každý rok živý plot rozšiřovat o 1–1,5 cm a po asi 10 letech, v závislosti na druhu keře, provést zpětný řez na původní šířku.
- (2) Je vhodné provádět dva sestřihy ročně:
  - varianta 1: 1. řez v předjaří, 2. řez koncem června nebo začátkem července,
  - varianta 2: 1. řez v červnu v závislosti na výzrállosti výhonů (střihají se bylinné nebo polovyzrálé výhony), 2. řez v srpnu.
- (3) Pokud se provádí pouze jeden sestřih ročně, probíhá na konci června nebo na začátku července.

- (4) Pokud je nezbytné seřezávat SDP během zimního období, nesmí teplota klesnout pod bod mrazu, výjimečně do $-5\text{ }^{\circ}\text{C}$. V zimě se obvykle provádí zpětný řez.
- (5) **Je zakázáno** seřezávat zdřevnatělé části keřů cepovou sekačkou. Při tomto způsobu řezu dochází k poškození keřů. Konce výhonů jsou roztrženy, pletiva nadměrně vysychají a nezačištěné řezy jsou infikovány dřevokaznými houbami. V důsledku toho dochází ke snížení životnosti dřevin v SDP.
- (6) Pokud jsou kilometrovníky osazeny ve středním dělicím pásu, udržují se keře 5 až 10 m před i za kilometrovníkem ve výšce horní hrany svodidel. Po dožití keřů se výsadba v tomto místě neobnovuje.
- (7) Hodně proschlé ale ještě živé keře je vhodné seříznout asi na výšku 20–30 cm od země a zapěstovat znovu. U uhynulých keřů se mají odstraňovat jejich nadzemní části.

2.3 Životnost keřů

- (1) Keře se obvykle dožívají asi 50 let. V SDP jsou extrémní podmínky pro jejich existenci, takže je zde životnost kratší. Na provozovaných trasách je nutno počítat v příštích letech s postupným odumíráním (např. dosadby SDP na dálnici D 1 probíhaly od roku 1982).
- (2) Pokud je to z finančních důvodů možné, doporučuje se každoročně doplnit vyhynulé úseky nebo úseky z větší části vyhynulé.

2.4 Vhodné druhy keřů

- (1) Do SDP se vysazují pouze dřeviny odolné proti vlivu posypové soli a odolávající stresu ze sucha. Podle zkušeností se jedná o tyto druhy keřů:
- *Amorpha fruticosa* – netvařec křovitý,
  - *Caragana arborescens* – čimišník stromovitý,
  - *Lonicera tatarica* – zimolez tatarský.

- (2) Nejodolnější je *Amorpha fruticosa*, která přežívá i v SDP na Vysočině. V nižších nadmořských výškách se daří i *Elaeagnus angustifolia* (hlošina úzkolistá – „česká olivka“), ale její výsadba je do SDP nevhodná, protože je příliš vzrůstná (dorůstá až 8 m výšky) a trnitá. Její řez je velmi náročný, protože má velké roční přírůstky, a dlouhé trny mohou způsobit zranění nebo poškodit kola vozidel.

2.5 Péče o keře v SDP

- (1) Keře v SDP jsou vystaveny extrémním podmínkám (přehřívání v letním období, sucho, znečištěné ovzduší, zasolení půdy, vliv posypových solí kontaktem s nadzemní částí keřů). Pro zmírnění nepříznivých vlivů se mají provádět následující opatření:
- Po zimě je vhodné keře v SDP omýt proudem vody, aby se odstranila sůl, která ulpěla na nadzemní části rostliny.
  - Na jaře je vhodné keře přihnojit kombinovaným hnojivem (např. NPK) nebo kombinovaným hnojivem s mikroprvkem (např. Cererit) v dávce $0,05\text{ kg/m}^2$. Při předpokládané šířce hnojeného pásu 1 m je to $50\text{ kg hnojiva/km SDP}$. Pokud by se přihnojoval i trávník a SDP by se hnojil v celé šířce, stačí dávka $0,03\text{ kg/m}^2$.
  - V období sucha je vhodné zalévat.

3. DŘEVINY NA SVAZÍCH DÁLNIČE

3.1 Viditelnost dopravních značek

- (1) Dřeviny na svazích dálnice nesmí zakrývat dopravní značky. Viditelnost musí být zajištěna tak, aby celá plocha dopravní značky byla viditelná ze vzdálenosti 150 m z místa řidiče jedoucího v pravém jízdním pruhu. Tatož viditelnost má být zajištěna u povolených reklamních poutačů umístěných na silničních pozemcích. Povinnost zajišťovat viditelnost nepovolených poutačů nebo poutačů umístěných mimo silniční pozemky není.

(2) Pro zajištění viditelnosti je potřeba provádět každoročně kontroly a nálety odstraňovat včas. Větší strom je problém odstranit, protože ani pro zajištění viditelnosti dopravních značek nemá správce komunikace právo pokácet strom bez povolení orgánů ochrany přírody a krajiny.

(3) Pokud nelze strom odstranit v rámci probírek (vzor oznámení o zahájení probírek je v příloze), musí se požádat příslušný orgán ochrany přírody o povolení ke kácení. Příslušným orgánem ochrany přírody je, s výjimkou území národních parků, obec, v jejímž katastrálním území se strom nachází (§ 76 zákona č. 114/1992 Sb.). Podle vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona číslo 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, musí žádost obsahovat tyto náležitosti:

- jméno a adresu žadatele,
- doložení vlastnického či nájemního vztahu žadatele k pozemkům a dřevinám rostoucím mimo les,
- specifikaci dřevin rostoucích mimo les, které mají být káceny, zejména jejich druh, počet, velikost plochy keřů, včetně situačního zákresu,
- udání obvodu kmene ve výšce 130 cm nad zemí,
- zdůvodnění žádosti.

(4) U stromů není v zákonu pro právnické osoby specifikován průměr ani obvod kmene, od kterého je nutno žádat o povolení ke kácení. Z výše uvedeného vyplývá, že vypracování žádosti není jednoduché a je potřeba včasným odstraňováním náletů při sekání trávy těmito akcím předejít.

(5) Pokud viditelnosti brání větve stromů, ale samotný kmen dopravní značky nezastiňuje, odstraňují se pouze stínící větve. Větve se řežou ve větvním kroužku. Nesmí se ponechat pahýl (věšák), ani nesmí být větev podřezána. V obou případech hrozí, že strom nedokáže ránu zahojit a bude napaden dřevokaznými houbami. Větve se musí odstranit včas, dokud nejsou příliš silné. Podle druhu stromu je strom schopný zahojit ránu do

průměru 5–10 cm. Větší rána bývá infikována dřevokaznými houbami a snižuje se tím životnost stromu.

3.2 Strom jako pevná překážka

(1) V rámci údržby již provozované dálnice je nutno zajistit, aby nové náletové stromy nevyrůstaly v místech, kde není osazeno svodidlo, blíže než 4,5 m od hrany koruny dálnice.

(2) Pro nově budované nebo rekonstruované dálnice platí novelizovaná ČSN 73 6101 Projektování silnic a dálnic. Pro strom od průměru kmene 0,1 m platí stejná pravidla jako pro jakoukoliv jinou pevnou překážku ohrožující bezpečnost provozu na komunikaci. Potřebná vzdálenost je dána grafem v ČSN a je různá pro rovinu a svah. Rovněž se liší podle typu komunikace.

3.3 Odstraňování dřevní hmoty

(1) Dřevní hmotu je nejvhodnější seštěpkovat a použít na mulčování osázených ploch.

Příloha – vzor oznámení o zahájení probírek

Obecní úřad v ....

Věc: Oznámení o provádění výchovné probírky porostů na svazích přilehlých k silničnímu (dálničnímu) tělesu

V souladu s § 8, odst. 2, zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, a § 8 jeho prováděcí vyhlášky č. 395/1992 Sb. Vám oznamujeme zahájení probírek porostů na svazích přilehlých k tělesu dálnice (silnice) č. ..., staničení..., která je v naší majetkové správě a její část se nachází v katastrálním území Vaší obce. Probírky budou probíhat v období vegetačního klidu od ... nejpozději do 30. 3. 200...

Probírky budou prováděny pouze na pozemcích, které jsou ve správě Ředitelství silnic a dálnic ČR. Vlastnictví k pozemkům vyplývá ze zákona č. 13/1997 Sb, o pozemních komunikacích.

Budou prováděny probírky náletových dřevin, zejména břízy, olše, borovice, modřínu..., popřípadě dalších vtroušených dřevin (topol, javor, lípa, jasan...).

Na Vašem katastrálním území budou prováděny probírky v km ... v rozsahu cca ... m².

Odůvodnění:

Stávající porosty na svazích dálnice jsou velmi přehuštěné, vlivem nedostatku světla se vytahují a dochází k oslabení stability porostů. Probírkami budou odstraněny zejména příliš vytáhlé, nahnuté nebo jinak znehodnocené dřeviny, případně dřeviny ohrožující bezpečnost provozu na pozemní komunikaci. Cílem probírek je porosty prosvětlit, zamezit enormnímu růstu dřevin do výšky a výhledově docílit větší stability porostů.

-----
vedoucí SSÚD č. ... (ředitel správy...)

Poznámka:

Kácení z důvodů provádění výchovné probírky porostů musí být oznámeno písemně nejméně 15 dnů předem orgánu ochrany přírody, který je může pozastavit, omezit nebo zakázat, pokud odporuje požadavkům na ochranu dřevin. Příslušným orgánem ochrany přírody je podle § 76 zákona č. 114/1992 Sb., s výjimkou území národních parků, obec, v jejímž katastrálním území se porost nachází.

Stejným způsobem lze postupovat při kácení dřevin z důvodů pěstebních, to je za účelem obnovy porostů a z důvodů zdravotních – § 8 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb..

Upozornění:

Obce mají nárok i v případě probírek na předložení všech dokladů, které jsou uvedeny u kácení. Podle našich zkušeností však, pokud bylo odesláno oznámení ve výše uvedeném znění, obce další doklady požadovaly pouze výjimečně.